

Сташкевичус О.В., викл. вищої категорії, методист,
доц. кафедри права та сусп.-гум. дисц.

ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій

Реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі – ключова умова реформування системи освіти. Високий рівень психологічної компетенції необхідний усім представникам галузі «людина – людина», до яких повною мірою належать деякі спеціальності таких галузей знань як «Управління та адміністрування», «Соціальні та поведінкові науки», «Сфера обслуговування».

Важливість психологічної компетентності розглядали чимало науковців (Н. Ф. Босак, Ю. В. Головач, М. І. Лук'янова, С. Д. Максименко, О. А. Палій, В. А. Родіонов та ін.), які присвятили свої наукові дослідження проблемі професійної, комунікативної, психологічної компетентності.

У Законі України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. компетентність декларована як динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистісних якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Психологічна компетентність є складовою частиною професійної компетентності фахівця, бо значний вплив на формування і розвиток професійної компетентності мають такі фактори як індивідуальні психофізіологічні особливості особистості, соціальне середовище, власна активність особистості.

Психологічна компетентність – це багатопараметрична система, компонентами якої є: ціннісно-мотиваційна (мотивація досягнень, мотивація до оволодіння психологічними знаннями, ціннісні орієнтації фахівця); рефлексивна (усвідомлення сприйняття себе з метою вибору стилю взаємодії, управління, тактики спілкування); організаторська (передбачає організацію професійної діяльності з метою підвищення її ефективності); управлінська (передбачає прийняття рішень у повсякденних і екстремальних умовах професійної діяльності, аналіз та врахування альтернатив, контроль за перебігом діяльності); когнітивна (являє собою комплекс професійних знань, а також загальної, соціальної психології, що є необхідними в професійній діяльності); емоційно-вольова (уміння керувати власними емоційно-вольовими станами, емпатійність); самоактуалізуюча (включає самоконтроль, саморегуляцію та самовдосконалення особистості).

Психологічна компетентність є внутрішнім особистим інструментарієм фахівця, що сприяє ефективнішому виконанню його професійної діяльності. Як стверджують дослідники, близько половини респондентів основну причину незадоволеності своєю психологічною підготовкою вбачають у низькій практичній спрямованості, абстрактності й описовості курсів психології, що викладаються у коледжах. Тобто, сьогодні ставить завдання розробки змісту і структури навчального матеріалу психологічних дисциплін з урахуванням практико-орієнтованого прикладного компоненту. Психологічна компетентність повинна служити зростанню власної психологічної культури майбутнього фахівця. Потрібно формувати у студентів уміння управляти власними психічними станами, уміння розвивати у себе пізнавальні здібності, виховувати волю, характер, формувати вміння взаємодіяти та спілкуватися.

Отже, аналіз змісту професійної компетентності студентів коледжу галузі «людина-людина» свідчить, що єдність професійних знань, умінь, навичок і психологічних властивостей особистості, обумовлених відповідною мотивацією, системою потреб, адекватною самооцінкою, професійною самосвідомістю дозволять забезпечити успіх у професійній діяльності.